

JESPER is een Deense variant van CASPAR

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Deze naam heeft zich waarschijnlijk ontwikkeld vanuit het Syrische 'Gushnassaph' of het Perzische 'Kansbar' of 'Kandschwar' wat beide 'schatbewaarder' betekent.

*

In het begin van de 19e eeuw kwam de naam **Jasper** (uitgesproken op z'n Engels) regelmatig voor onder de neger-slaven van Amerika. Dat leidde tot de veronderstelling - eigenlijk ook een soort legende - dat het woord 'jazz' (van oorsprong neger-slavenmuziek) wellicht afgeleid was van ene muzikale Jasper... Maar dat woord schijnt oorspronkelijk meer van doen te hebben gehad met andere geneugten!

*

Caspar de Wijze was volgens de legende de naam van één van de Drie Koningen. "Toen Jezus geboren was in Bethlehem in Judea, onder koning Herodes, kwamen er wijzen uit het oosten in Jeruzalem aan. Ze vroegen: 'Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Want wij hebben zijn ster zien opkomen en wij zijn hier om hem te huldigen.'" Aldus Mattheus in het tweede hoofdstuk van zijn evangelie. We horen verder hoe Herodes verschrikt bij dit bericht; hoe zijn raadsliden op grond van de oude profeten weten te vertellen dat de nieuwe koning in Bethlehem geboren moet zijn, en hoe de wijzen het kind hulde brengen en geschenken aanbieden: wierook, goud en mirre. Tenslotte wordt hun geopenbaard dat Herodes het kind zoekt te doden; zodat ze niet meer bij hem langs gaan, maar via een omweg terugkeren naar huis.

In het volksgeloof werden de wijzen veranderd in koningen. Mattheus noemt hun aantal niet, maar al gauw werden het er drie op grond van de drie geschenken: goud, wierook en mirre. Goud, zoals past voor een koning; wierook om aan te duiden dat het kind goddelijke eer toekwam, en mirre als toespeling op zijn dood: immers mirre was een balsem waarmee doden werden afgelegd.

Het verhaal van de drie koningen bracht tot uitdrukking dat alle volkeren Jezus goddelijke hulde brengen. Dat werd in de legendes nog meer uitgewerkt. Al gauw kregen de drie koningen namen: in het Grieks: Apellius, Amerius en Damascus; in het Hebreeuws: Galgalat, Malgalat en Sarathin; maar ze zijn het meest beroemd geworden onder hun verlatijnste Perzische namen: Caspar, Melchior en Balthasar. Ze zouden resp. 20, 40 en 60 jaar oud zijn geweest; getallen die de levensdijperken van de volwassene symboliseren. Zo werd duidelijk dat in deze drie werkelijk heel de mensheid Jezus goddelijke hulde bracht. Vandaar ook dat één van de drie, Caspar, een zwarte huidskleur kreeg in de verhalen.

Een andere legende vertelt hoe de drie koningen later door de apostel Thomas in Perzië werden gedoopt. Keizerin Helena, die ook al het kruis waaraan Christus gestorven was had teruggevonden, zou hun relieken naar Constantinopel hebben overgebracht. In de 6e eeuw zouden ze door toedoen van de Milanese bisschop Eustorgius naar zijn bisschopsstad zijn vervoerd. Daar bleven ze tot in de 12e eeuw.

Toen werden ze overgebracht naar Keulen. De tocht van de Drie Koningen naar Keulen was vol gevaar. Men moest op zijn hoede zijn, want ook anderen hadden het gemunt op zijn kostbare schat. Van Milaan ging het eerst richting Bourgondië; van daaruit ging het in ononderbroken dag- en nachtmarsen recht naar het noorden. De sporen van de tocht werden overal zorgvuldig uitgewist. De hoeven werden achterstevoren onder de zolen van rij- en trekdieren geslagen. Tegelijkertijd werd een schitterend vervoer op touw gezet van omgekomen Duitse pelgrims, vanuit Milaan naar Keulen. Allemaal om roofgierigen te misleiden. Op 23 juli 1164 bereikte men Keulen. Het stadswapen wordt gekenmerkt door hun drie kronen.

In de Duits sprekende landen zegent men op deze dag de toegang tot het huis om geluk af te smeken over het nieuwe jaar. De zegenspreuk luidt in het Latijns: 'Christus benedicat mansionem' (= moge Christus dit huis zegenen); met gewijd krijt schrijft men de eerste letters van deze drie woorden boven de deur: de C, de B en de M. Later zag men deze letters aan voor de eerste letters van de Drie Koningen: Caspar, Balthasar en Melchior.

Feest (voorheen ook 1 &) **6 januari** (& 23 juli: in Keulen: overbrenging der relieken).

*

Jaspard de Winck osb. Benedictijner abt van het klooster St-Denis in Brocguerie, in het Zuid-Belgische Henegouwen, die veel heeft gedaan voor de verspreiding van de Maria Congregatie; † **1659** te Brussel. **Feest 16 februari** (& + 24 maart).